

q. vi. sunt spes p̄sonis. Prima est p̄fectio sufficiencie de q. q. vi. Et te p̄fecti sicut pater ur̄ celestis p̄fectus est. Secūda est op̄ationis qm̄ habere debent. cleri respectu laicorū. Gen. vi. J̄oe erat p̄fectus in generationib; suis. i. op̄atione eorū qui erant de generatione sua. Tercia ē ordinis ad qm̄ tenentur in sacris ordinib; p̄stituti ad qm̄ p̄tinet cōtinencia. ysa. l. y. Mundani qui feris uasa dñi. Quarta ē p̄fectio que p̄tinet ad religioſos. q. x. x. Suis p̄fect' eē uade r̄ uede oīa q̄ habes et da paupib;. Quinta est p̄lationis. Joh. x. Non' p̄tor' animā suā dat pouib;. Sexta immor. Cum incompatibil' lo gemelior sit anima qua uiuim' ac terrena s̄stantia qm̄ possidem' qui non dat pouib; suis s̄stantiam suā quando p̄his daturus est animā suam. Sexta ē securitas qm̄ qui hnt̄ cupiunt dissolui et eē cū xp̄o. De hac loquit. Joh. iij. can. **Explicit r̄ctatus de caritate. Ondēs d̄s qui incepit et cōpleuit. Amen. Incipit ps̄ p̄ncipal' sui' op̄is de cardinalib; uirtutib;.**

QIdo de trib; uirtutib; theologias. Dicendū est de quatuor cardinalib; de quib; habet' sapiencie. viij. Sobrietatem inquit et p̄diciam docet r̄ iusticiam et iur-

tutem quib; uali' nichil ē inuita hominib;. Sobrietatē uocat qm̄ uisitato nomine uocamus tempantiam. Virtutē uocat qm̄ nos uocamus p̄muniter fortitudinē alias duas uocat nominib; nob' usitatis. De hys hoc modo agitur. Primo dicit' qd' dicantur cardinalē licet nō meminerim me legisse in canone sacre scripture eas sic uocari ul' a philosophis ul' sacris expositiorib;. Secūdo numerus earū ostenditur. Tercio de singulis agitur. Quarto diuisio earū qm̄ macrobius ponit ponitur.

Curca p̄mum nota d' q. iij. de causis possumus intelligere eas dici cardinales. Primo p̄ stabilitatē. Cardo stabil' manet licet ostium uirtutis in eo. p̄. xxvi. Sicut ostium uirtutis in cardine suo sit piger electo suo. Sic hec. iij. uirtutes stabiles sūt licet ea cura que uisitantur scil; ea quib; utendum ē sint mutabilia. h. x. iij. uirtutes animi q̄ quadratam reddunt r̄ ideo stabile undiq;. figura. n. quadrata undiq; stabilis ē. heb. xij. Opam ē gr̄a stabilis cor. Prudencia animam tenet in uirtute uale ne p̄ignorantiam ul' errorem ul' curiositatem ab ea recedat. Temperancia tenet ea in necessitate ne p̄ sup̄fluitatē ul' diminutionem ab ea recedat.

Fortitudo tenet animam in quadam
equalitate ne ad utilitatem eam deiciat.
Iusticia in proximi utilitate ut ei non
noceat sed potius utilitati ei incedat.
Secundo quod sic ostium cardini
inmittit sic tota gustatio bona huius
virtutibus inmittit que gustatio
bona consistit in faciendo bonum et pa-
ciendo malum. **B.** Bonam vitam
ego puto mala pati et bona facere
et sic perseverare usque ad mortem. Co-
nversatio bona quantum ad duo pre-
dicta quod ostium est in quo intrat
ad vitam beatam. **h. xxx.** Si vis
ad vitam ingredi serua mandata.
act. xiiii. Multas tribulationes
oportet nos intrare in regnum ce-
lorum. Tercio pro eminentiam quam
habet respectu ceterarum virtutum.
Cardines. n. dicuntur prime par-
tes celi vel terre vel maris. **Deut.**
xxx. Si ad cardines celi fueris
dissipatus inde rethet te dominus. **1. r.**
ij. Domini. n. sunt cardines terre.
Job. xxxvi. Cardines quoque man-
cipiet. Sic virtutes iste prime sunt
respectu aliarum virtutum. Et sicut
cardinales presunt clero et summi
pontifex pro eis ardua operatur sic
hec virtutes excellentiam habent
aliarum respectu. et anima pro eis a-
git ardua opera in quibus salus con-
sistit. **h. xxx.** Hec virtutes cardinales
ornatus convenientissimus cardini-
nalibus unde specialiter amore debet

habere adeas. **Quarto** pro prin-
cipalitate. Ceterae. n. virtutes ad has
aliquo modo reducuntur. **p.** Hec
virtutes principales motus viri-
um anime dirigunt. Prudentia dig-
num rationabilis quod est discer-
nere inter bonum et malum. vel
inter duo bona quod melius vel inter
duo mala. quod magis malum. Tem-
perantia dirigit actum concupiscibilis
qui est velle bonum delectabile. For-
titude actum irascibilis qui est ag-
gredi arduum et sustinere quod est dif-
ficile ad sustinendum. Tres igitur
virtutes tres actus principales viri-
um anime dirigunt quantum ad se et
iusticia actus illos dirigit respectu
proximi. **Isa. n.** curate omnes
vires. ut dicit glossa. **ps. lxxviii.**
ij. Sequitur de numero predictarum vir-
tutum qui officii earum satis potest
declari. Unde notandum quod prudentia
ceteris lumen prestat. Temperantia
animam pacificat respectu eius
quod infra nos est. Fortitudo respectu
eius quod contra nos est. Iusticia
respectu eius quod iuxta nos est vel supra
nos scilicet proximi vel dei. **Aug.** Pru-
dentia est eligere quod diligendum est for-
titude nullis a velli molestus.
Temperantia nulli sed illecebris.
Iusticia nulla superbia. In lib. de a-
nima et spiritu. Prudentia est melige-
dis. temperantia in utendis. fortitudo
in tolerandis. iusticia in iudicando.

De .iii. virt. card.

buendis. Tullius in lib de officiis
 honestas a iij. partibus manet. Una
 omnium altera honestatis tertia nig
 ramunitatis quarta moderatio.
 Cognitio pertinet ad prudentiam com
 munitas ad iusticiam. Magna
 nimitas ad fortitudinem. Modera
 tio ad temperantiam. Hec .iii. u
 tutes uidentur esse contra effectus ori
 ginalis quos beda distinguit scilicet
 ignorantiam infirmitatem concu
 piscenciam maliciam uel malignita
 tem. Prudentia contra ignorantiam
 fortitudo contra infirmitatem. Temp
 erantia contra concupiscenciam iusti
 cia contra maliciam uel malignitatem.
 Hys .iii. uirtutibus quae quatuor la
 pidibus preciosis ostendit corona sp
 se xpi. Prudentiam habet apte an
 ticiou. ut caueat a futuris. Iusticiam
 apostori ut satis faciat de peccatis.
 Temperantiam ad exercitris ne eleuetur
 imperis. Fortitudinem a **sinistris**
 ne succumbat **in aduersis**. Cu
 ius sit circa bonum secundum uerbum
 sapientis. quadrupliciter uel per ca
 ruma circa bonum scilicet uel eligere
 do quod apparet bonum cum non sit uel id
 quod uel bonum est ac si non esset
 bonum fugiendo eo quod molestum
 est uel appetendo quod simpliciter est bo
 num cum sibi non sit bonum eo quod non
 est commensuratum uel appetendo quod
 primo est malum eo quod bonum sibi.
 prudentia est primum quod potest et ma

ifestat non esse bonum quod apparet esse
 bonum. fortitudo est contra secundum que am
 plectitur quod molestum est tamquam bonum
 expediens ut est medicina amara uel
 inasio in corpore pro salute corporis
 scilicet temperantia est contra tertium que
 cauet superfluum iusticia est contra qu
 tum que cauet primum nocentium
 Prudentia cauet errorem qui est prin
 cipium ceterorum malorum. fortitudo ex
 cludit timorem seculi. Sapiens. For
 titudinis est non timere. Tem
 perantia excludit **cupiditatem**
 seculi. h duo principia sunt omnis pec
 cati. Vnde glo. super illud. ps. in cenla
 igni et suffossa. Omnino peccatum
 due res faciunt. scilicet cupiditas et timor.
 Iusticia seruat amorem proximi. Est
 enim unculum humane societatis uel
 aut seculi inli. de .iii. uirtutibus. Pru
 dentia discuit que fallunt. Temp
 erantia operat ab hys que irritant
 et alliciunt. fortitudo sustinet que
 exterrant. Seneca. in epistolis. leuenda
 sunt que me exterrant operanda que me
 irritant discutienda que me fallunt.
 Iusticia timet quod est timendum et a
 mat quod est amandum. Tullius in li.
 de officiis. Nemo potest esse iustus qui
 mortem qui dolorem qui exilium.
 qui egestatem timet. Prudentia
 facit ut homo se bene habeat adue
 ra et ad falsa inprospiciencia. n. ue
 ri sollicitia quae uersat iuxta uerbum
 tullii in lib de officiis. Temperantia

et fortitudo. ut bene se habeat
 ad ipsa & ad ista. Iusticia ut bene
 se habeat ad deum & proximum. Pru-
 dencia temperantia fortitudo et
 iusticia sumuntur pte sui aliq
 acceptione sui. Accipiuntur. n.
 diuisi mode ut patebit cu de sin-
 gulis agatur. Videntur operari
 circa unum & idem op^m meritori-
 um. Prudencia eligit q^m agend^m
 e. Temperantia cauet neqd nimis.
 fortitudo neq^m parum iusticia op^m
 ordinat ad debitum finem. Prude-
 cia prouidet spem. temperantia &
 fortitudo mod. iusticia ordinem.
 Numer⁹ har. iij. designatur
 in multis locis in scriptura sac.
 Primo in. iij. fluminibus pady-
 si de quib⁹ legit gen. 1. ubi dicit
 glo. gij. Quatuor flumina pady-
 si irrigant q^m dum hys. iij.
 uirtutib⁹ cor infunditur ab om-
 ni desidio carnaliu estu temperat^e
 Seco in. iij. colorib⁹ quib⁹ deco-
 rate sunt cortine tabernaculi ex
 d. xxvi. que designat has. iij.
 uirtutes in quib⁹ decor eccle consist-
 it. Jacinctus acris & celestis colo-
 ris p^minet ad prudencia q^m dicitur et
 angelos specialit^r imitamus. Vir-
 sus h^{is} candorem p^minet ad tepa-
 tiam que candidam et mundam
 reddit anima. Purpura sang-
 nei coloris ad fortitudinem q^m para-
 ta e sanguine p^mpo fundere. Coc-

cus ignei coloris ad iusticia ip-
 selum ipi. Tertio in. iij. sp⁹ q^m
 bus officiebat ungentu quo tab-
 natulu & uasa ipi & ministri un-
 gebantur de quib⁹. exo. xix. h^{is}.
 Myrra p^minet ad temperantia
 que e in inuenture. tunc. n. londa-
 bilior e. Cynamomum q^m e cinerei
 coloris q^m cum frangitur in mo-
 dum nebule spiramentu uisibi-
 le emittit ut dicit glo. si. exo.
 xxx. p^minet ad humilitate que e
 omnis iusticia. q^m. ut sic dicit nos
 implere omne iustitiam. i. pfecta
 humilitate. Cassia que crescit in
 quis p^minet ad prudencia q^m iaq^s
 doctrine nutritur. Calam⁹ arbor
 aromatica p^minet ad fortitudinem
 q^m ad ista tolerando dat odore suau-
 tatis ut spes aromaticae cu coterit^r
 tur redolent. hys. iij. addito oleo
 diuini amoris officatur ungentu
 bone fame suauissime redolens
 ecce. vi. Meli⁹ e nomen bonum
 q^m ungenta p^mosa. Q^mto hec. iij.
 uirtutes sunt q^m. iij. rote i curru
 igneo quo sbleuantur amia dei.
 iij. r. y. Currus iste igneus e con-
 satio arde^r amancium dm. Q^mto
 p^mmendat^r n⁹us har uirtut⁹ figu-
 ris. iij. animaliu. aquila ut uolo.
 leone homine. de quib⁹ apo. iij. re-
 se. i. In aquila scatur prudencia
 cuius e uigilare in reb⁹ discernere
 dis. ut aut aug⁹ Aquila. n.

De p̄dēcia.

lit acutū uisum. In uitulo tempe-
 rancia. Vitulus .ii. in molabatur
 in lege. Temperancia exhibz corpora
 nra deo hostiam uiuentem. rō. xij.
 In leone fortitudo. P̄. xxx. Leo for-
 tissim' animalū ad nullius paue-
 bit occursum. In homine iusticia
 que uinculū est humane socia-
 tis ut dictū ē p̄us. Voluit dñs. anj.
 ēē ewas. xij. ewangelia ad delig-
 nandum q̄ illi qui doctrinā ewa-
 ngelicam docēt. 7 qui eā tenēt hys
 iij. uirtutibz; polleere debēt. *Incipit*

de p̄dēcia.

Hic ter has uirtutes *de p̄dēcia.*
 p̄mo ager' de prudēcia q̄ alias
 dicitur de qua hoc in agetur. p̄-
 mo distinguuntur diuisi modi qui
 b; hoc nomen prudēcia sumitur.
 Secūdo de descriptione eius ponentur
 q̄terio quomodo ipa sit uirt' osten-
 detur. Quarto tangetur de diuersis
 eius actibz. Quinto q̄medatiōi ei'
 iustitetur. Sexto tangetur de sp̄ibz
 ei'. Septimo de hys que ei aduer-
 santur. *Incipit de prudēcia.*

Incipit de prudēcia.

Hoc nom' prudēcia q̄nq; su-
 mitur p̄ eo q̄ apparet ēē pru-
 dēcia cū nō sit. Sic sumitur. rō.
 iij. ubi dī prudēcia carnis mors
 ē glō. Prudēciam carnis h̄t q̄s ē
 studios' implet que carnis sunt
 appetendo bona temporalia 7 fu-
 giendo mala. Prudēcia ū ideo dī
 q̄ naturas rerum ū seqr' unde ui-
 detur secularibz; hōibz; q̄ res stulta

etia cū natas rez tū seqr'

lit. Similit' sumit' q̄ndoq; sap.
 p̄sapientia apparet. Vñ s̄ dicitur
 i eodem capitulo. Sapientia carnis
 inimica ē deo 7 s̄. cor. iij. Sapieu-
 cia hui' mundi stulticia est apud
 dñm. Qñz aut' sapientia dī diuina
 az 7 humanaz r̄rū q̄ntio. Scdm
 uerbum sen. in epistol' 7 tullii. mli.
 de offi. iusta dñtio subdiuidit' in
 tres partes moralem scilz; 7 natura-
 lem 7 r̄tionalem ut tangit sen.

Prudēcia ū dī sciencia op̄andoz.

Vñ damascen' diuidit animam
 rationale in duo in id q̄ ē mea cō-
 templatiuū. 7 in id q̄ ē actiū. Con-
 templatiuū ē q̄ excogitat res p̄
 h̄nt ēē. Actiū uō q̄ cōsiliatū q̄d
 agenda dirigit. 7 uocat q̄templa-
 tū intellectum. actiū uō r̄em et
 dicit sapientiam p̄tinere ad con-
 tēplōem prudēciam ū ad actōē.

Qñz ū adores p̄ eodem uidēt

sumere prudēcia et sapientia.

Vñ p̄. xvi. Qui sapiens ē. cor-

de appellabitur prudens. Qñz

uō sapientia sumit' p̄cognitōē

diuinor' 7 prudēcia p̄cognitōē

humanor'. Vñ s̄ illd. ps. Os me-

um loquetur sapientiam 7 p̄

dicitur prudēcia. s. de moribz.

Et nō q̄ mos ē h̄tus ex quo sine

p̄meditōē ē frequēcia op̄m ul'

ab eo q̄ ē mox qz sine mora ē exo-

opatio ul' dī amora. s. adiutur

nitate assue fōdis. Aug' sic disti-

dic glo. Sap ad diuinas rez pertinet.